

Economia del treball

Codi: 100504
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500258 Relacions Laborals	OB	2	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Lidia Andrés Delgado

Correu electrònic: Lidia.Andres@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Paula Veciana Botet

Prerequisits

No te cap requisit previ obligatori, però es recomanable haver cursat satisfactòriament la Introducció a l'Economia.

Grup 01- matí. Professora: Paula Veciana Botet. Idioma: català

Grup 51 - tarda. Professora: Lidia Andrés Delgado. Idioma: espanyol

Objectius

L'assignatura d'Economia del Treball es cursa a segon curs quan els estudiants ja han realitzat un curs d'Economia que els hi ha permès estudiar els trets fonamentals de funcionament del sistema econòmic.

L'objectiu específic d'aquest curs és el de conèixer i analitzar les especificitats que planteja la vida laboral, tant pel que fa al funcionament dels mercats laborals com la seva relació amb les institucions i les activitats socials que influeixen en la vida laboral.

L'assignatura té com a objectiu proveir de coneixements analítics per estudiar el món laboral, entendre la seva complexitat i el caràcter social de les relacions laborals. El contingut teòric està orientat al coneixement del elements dinàmics que operen en el mercat laboral, la seva relació amb els models d'organització empresarial i la seva interrelació amb les institucions socials que interaccionen amb la vida econòmica. Un segon objectiu és el de desenvolupar les eines cognitives per analitzar realitats laborals concretes i entendre les seves dinàmiques. Això suposa tant la formació en matèria de fonts informatives sobre aspectes econòmics del treball com la capacitat d'interpretar realitats concretes, ja sigui a nivell de sectors econòmics específics com de mercats laborals concrets.

Per tant, els objectius de l'assignatura són:

- 1) Comprendre els fonaments analítics bàsics per l'estudi econòmic del mercat laboral i la seva interacció amb altres institucions socials
- 2) Aprendre a treballar amb les fons estadístiques i els estudis empírics sobre el mercat laboral
- 3) Saber aplicar els coneixements als debats i les anàlisis entorn a la problemàtica laboral
- 4) Demostrar el grau de coneixement assolit mitjançant la realització de treballs sobre aspectes específics

Competències

- Analitzar adequadament les situacions específiques de conciliació de la vida familiar i laboral, i aplicar la normativa corresponent.
- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
- Assessorar organitzacions sindicals i empresarials i els seus afiliats.
- Assimilar els valors ètics i les normes morals en la presa de decisions.
- Comunicar i defensar un projecte oralment.
- Contextualitzar els esdeveniments socials des d'un punt de vista global (geogràfic, històric, econòmic, ecològic, sociopolític o cultural).
- Contrastar la igualtat entre homes i dones en els llocs de treball i solucionar les qüestions sorgides amb la Llei d'igualtat.
- Convèncer els altres del punt de vista propi.
- Demostrar que es comprèn el caràcter dinàmic i canviant de les relacions laborals en l'àmbit nacional i internacional.
- Distingir les necessitats especials d'inserció laboral de diferents grups de treballadors (amb discapacitats físiques o psíquiques, immigrants, etc.).
- Elaborar, implementar i avaluar estratègies territorials de promoció socioeconòmica i inserció laboral.
- Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
- Interpretar dades i indicadors socioeconòmics relatius al mercat de treball.
- Organitzar i gestionar la planificació del temps.
- Redactar i formalitzar informes i escrits.
- Relacionar les necessitats, les exigències i les fluctuacions del mercat de treball, i les dinàmiques i les polítiques de les relacions laborals.
- Ser capaç de percebre l'impacte i les implicacions de decisions i activitats en altres parts de l'empresa.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar econòmicament les polítiques que emmarquen la realitat laboral.
2. Analitzar la globalització econòmica en l'àmbit nacional i internacional.
3. Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
4. Assimilar els valors ètics i les normes morals en la presa de decisions.
5. Classificar les polítiques d'ocupació, generals i específiques. Avaluar la igualtat entre homes i dones al mercat laboral.
6. Classificar les polítiques de temps de treball.
7. Comprendre l'oferta i la demanda d'ocupació.
8. Comprendre les polítiques d'ocupació, generals i específiques.
9. Comunicar i defensar un projecte oralment.
10. Convèncer els altres del punt de vista propi.
11. Conèixer l'estructura del mercat laboral.
12. Definir les polítiques d'igualtat.
13. Descriure les polítiques de la seguretat social.
14. Distingir les polítiques migratòries.
15. Entendre les dades relatives a l'oferta i a la demanda de feina.
16. Explicar l'estructura del mercat laboral.
17. Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
18. Identificar els aspectes institucionals del mercat laboral per poder relacionar les necessitats, les exigències i les fluctuacions del mercat de treball i les seves dinàmiques.

19. Identificar i distingir les polítiques d'incidència laboral.
20. Identificar la posició del mercat laboral espanyol en el context de la globalització.
21. Organitzar i gestionar la planificació del temps.
22. Produir textos escrits sobre temes relacionats amb les competències anteriors, i defensar-los oralment.
23. Reconèixer els aspectes institucionals del mercat laboral.
24. Reconèixer les polítiques econòmiques que emmarquen la realitat laboral.
25. Redactar i formalitzar informes i escrits.
26. Resoldre i debatre les polítiques d'incidència laboral com ara les dels sindicats i les d'organitzacions patronals.
27. Ser capaç de percebre l'impacte i les implicacions de decisions i activitats en altres parts de l'empresa.
28. Treballar de manera autònoma.
29. Treballar en equip.
30. Valorar i contrastar la segmentació i la discriminació en el mercat de treball.

Continguts

L'objectiu del curs és estudiar des d'una perspectiva econòmica els diferents aspectes de les relacions laborals. El curs està planificat de forma que es puguin evidenciar els principals debats teòrics presents en l'anàlisi de l'activitat laboral i que tenen influència sobre la configuració de les polítiques econòmiques.

1. ECONOMIA, TREBALL I FORÇA DE TREBALL

Producció, reproducció i treball. Necessitats y tecnologia. Excedent i subsistència. Cooperació, divisió del treball y control. Formes socials del treball. La societat del treball assalariat. La creació del mercat laboral. El contracte laboral. Conflictes i institucions.

2. LES DADES DEL MERCAT LABORAL

Estadístiques i estudis de camp. Activitat, inactivitat, ocupació i atur. Valors absoluts i taxes. Ocupació i subocupació. Atur registrat i atur estadístic. La estructura de l'ocupació. Dades d'ocupació i atur a Espanya.

3. EL MERCAT DE TREBALL

L'economia de mercat i l'anàlisi neoclàssic. El mercat de treball: oferta y demanda de treball. Treball i força de treball. Més enllà del mercat: espais no mercantils, conflicte i processos polítics.

4. LA TEORIA CONVENCIONAL DE L'OFERTA DE TREBALL

La teoria convencional de l'oferta de treball. Algunes crítiques a la teoria convencional. Les taxes de participació.

5. LA FORMACIÓ I REPRODUCCIÓ DE LA FORÇA DE TREBALL

La importància dels factors demogràfics. La família y el treball reproductiu. Treball reproductiu i gènere. El treball femení en el mercat laboral. L'educació i la formació laboral. Teories sobre el paper de l'educació. El paper de les migracions i les migracions internacionals.

6. LA DEMANDA DE FORÇA DE TREBALL

La demanda de força de treball com demanda derivada. Salari i costos laborals. Els costos laborals unitaris. Problemes en l'estimació de la productivitat. La demanda neoclàssica de força de treball a curt i llarg termini. La relació entre salari y productivitat: algunes teories alternatives. Salari i demanda de productes.

7. EL PROBLEMA DE L'ATUR

Desequilibris en el mercat laboral. Atur i vacants. Atur friccional i atur estructural. Atur per manca de demanda: visió neoclàssica i visió keynesiana. L'exèrcit de reserva. Atur i canvi tecnològic. Les polítiques d'ocupació.

8. SINDICATS

El paper econòmic dels sindicats. Formes de pressió i límits de l'acció sindical. Tipus de sindicats. Sindicats i negociació microeconòmica. Sindicats i macroeconomia. La crisi dels sindicats.

Metodologia

Nota prèvia

La docència de l'assignatura serà mixta: les classes magistrals seran virtuals i els seminaris/pràctiques d'aula seran presencials.

Nota prèvia

La metodologia docent i l'avaluació poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

METODOLOGIA DOCENT

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'estudiant, el qual aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca, subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on dirigir els seus passos de manera que el procés d'aprenentatge pugui realitzar-se eficaçment. D'acord amb aquestes idees, i d'acord amb els objectius de l'assignatura, el desenvolupament del curs es basa en les següents activitats, que es divideixen en tres grans grups:

Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria així com la contextualització dels fets assistint a les classes magistrals i completant-les amb l'estudi personal dels temes explicats.

Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant. Aquestes estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

Classes pràctiques: on l'estudiant analitza juntament amb el professor documents, estadístiques, etc. per tal de comprendre críticament allò que s'explica a les classes teòriques.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
EXPOSICIÓ PROFESSORS I PRACTIQUES DIRIGIDES	25	1	1, 2, 3, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 30
Tipus: Supervisades			
TREBALL PER PRÀCTIQUES	22,5	0,9	1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 29, 30
TUTORIES INDIVIDUALS	2,5	0,1	4, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 17, 19, 20, 25, 27
Tipus: Autònomes			
DOCUMENTACIÓ I BIBLIOGRAFIA	20	0,8	2, 4, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 18, 22, 24, 25, 27
ESTUDI PERSONAL	70	2,8	1, 3, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 28
PREPARACIÓ EXÀMENS	10	0,4	17, 21, 25, 28

Avaluació

AVALUACIÓ

L'avaluació es realitza al llarg del curs. S'avaluen els coneixements conceptuals i teòrics de la matèria assolits per l'alumne, així com la seva capacitat d'anàlisi i de raonament crític.

L'avaluació individual es porta a terme mitjançant:

- 2 proves escrites
- 3 practiques que es realitzaran al llarg del curs

La qualificació de l'avaluació individual és el promig ponderat de les dues proves escrites (35% cadascuna) i de les tres pràctiques (10% cadascuna) sempre i quan s'hagi obtingut una qualificació igual o superior a 4,0 en cada prova escrita. Superar l'assignatura suposa obtenir una nota promig igual o superior a 5,0.

RE-AVALUACIÓ

Els estudiants amb una nota promig inferior a 5,0 podran optar per la re-avaluació.

NO PRESENTATS

Els estudiants que iniciïn el procés d'avaluació continuada esgoten la convocatòria i tindran una nota final d'aprobat o suspès de l'assignatura, en cap cas de no presentat. L'excepció és que només s'hagi presentat a una de les dues proves individuals, en aquest cas, la nota és no-presentat.

CASOS ESPECIALS

En els casos en els que l'estudiant no pugui assistir a les proves escrites, i degudament justificat, el coordinador de l'assignatura establirà els mecanismes de recuperació.

CONDUCTES FRAUDULENTES

"Un alumne que copii o intenti copiar a un examen tindrà un 0 en l'assignatura i perdrà el dret a la re-avaluació. Un alumne que presenti una pràctica en el que hi hagi indicis de plagi o que no pugui justificar els arguments de la seva pràctica obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'alumne suspensarà l'assignatura (0) i perdrà el dret a la recuperació".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
DUES PROVES ESCRITES	70% (35% cadascuna)	0	0	2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28
PRÀCTIQUES	30%	0	0	1, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30

Bibliografia

McConnell, C. R., Brue, S.L y Macpherson (2008) *Economía Laboral*. McGraw-Hill, Madrid.

Recio, A. (1997) *Trabajo, Personas, Mercados*. Icaria/Fuhem, Barcelona/Madrid.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Durant el curs es proveiran lectures complementàries relatives a la actualitat del mercat laboral i als diferents temes analitzats a classe.